

РЕШЕНИЕ

№ 53

гр. Варна, 04.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Милен П. Славов

Членове: Петя Ив. Петрова
Мария Кр. Маринова

при участието на секретаря Олга Ст. Желязкова
като разгледа докладваното от Милен П. Славов Въззивно гражданско дело
№ 20243000500045 по описа за 2024 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото производство е образувано по въззивни жалби на всяка от насрещните страни в първоинстанционното производство срещу различни части на решение № 138/05.12.2023г., постановено по гражданско дело № 136 по описа за 2023г. на Окръжен съд-Търговище, а именно:

1. Въззивна жалба на Прокуратурата на РБ, подадена чрез прокурор в ОП-Търговище, против решението в частите му, с които този въззивник е бил осъден да заплати на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ на Ю. В. Р. от с. И., общ. Т. сумата от 10 000 лева като обезщетение за причинените му неимуществени вреди от незаконно обвинение за извършено престъпление по чл. 235, ал. 3, т. 3 и т. 5 във вр. с ал. 1 от НК, приключило с оправдателна присъда № 1/10.01.18г. по НОХД № 862/16г. на РС-Търговище, потвърдена с решение № 55/04.07.18г. по ВНОХД № 94/18г. на ОС-Търговище, ведно със законната лихва от 04.07.2020 година до окончателното изплащане на сумата. Счита се, че присъденият размер на обезщетението е недоказан и е неоснователно завишен, съобразно законовите изисквания за справедливост по чл. 52 от ЗЗД. Сочи се, че завършилите с осъдителни присъди две други дела против ищеца, също са оказали влияние върху емоционалното му състояние и върху честта и достойнството му, както и в отношението на обществото към него в малкия им град. Поради това негативните усещания на ищеца, за които споделят в показанията си неговата бивша съпруга, с която той продължава да живее, и неговият син, би трябвало да го следват от 2002г.

до 2022г. Освен това фактът на множеството предходни осъждания на ищеца може да няма отношение към законността на действията на правозащитните органи, но има отношение към твърдените емоционални негативи, претърпени от него, както и към определянето на размера на обезщетението. Последното следва да е определено по начин, че да не се превърне в източник на неоснователно обогатяване. Счита се, че ангажираните от ищеца само гласни доказателства, са оскъдни и освен това не следва да се кредитират, предвид заинтересоваността на свидетелите и предвид липсата на други доказателства, които да ги потвърдят. Претендира се отмяна на първоинстанционното решение и определяне на обезщетение, съответстващо на принципа на справедливост.

В указания от съда срок не е депозиран отговор на тази въззивна жалба от насрещната страна Ю. В. Р..

2. Въззивна жалба на Ю. В. Р., подадена чрез адв. Р. Р. от АК-Т., против решението, в частта му, с която е отхвърлен иска му за заплащане на горницата над присъдената сума от 10 000 лв. до претендираната сума от 45 000 лева, представляваща обезщетение за причинените му неимуществени вреди от незаконно обвинение за извършено престъпление по чл. 235, ал. 3, т. 3 и т. 5 във вр. с ал. 1 от НК, приключило с оправдателна присъда № 1/10.01.18г. по НОХД № 862/16г. на РС-Търговище, потвърдена с решение № 55/04.07.18г. по ВНОХД № 94/18г. на ОС-Търговище, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, ведно със законната лихва от 04.07.2020 година до окончателното изплащане на сумата. Счита се, че съдът не е обсъдил в мотивите си каква част от обезщетението се дължи на нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок. Излага се, че неправилно съдът не е дал вяра на показанията на сина на ищеца, тъй като, когато делата са били в съдебната им фаза, същият е бил на по-зряла възраст и е могъл да има адекватни възприятия на случилото се. Показанията на двамата свидетели са последователни, конкретни и кореспондират помежду си. Свидетелите са от най-близкото обкръжение на ищеца и могат да дадат най-точна информация за неговото емоционално състояние и преживявания през процесния период. Самият факт на наличието на осъдителна присъда по другото водено срещу ищеца дело, с наложено наказание от 10 месеца, чието изпълнение е било отложено с изпитателен срок от 3 години, са засилили интензитета и опасенията от изхода по настоящото наказателно производство. Освен това обвинението, по което е бил привлечен ищеца, е било в неговата професионална сфера. В наказателното производство са били разпитвани множество лица, които също се занимават с дърводобив и поради това са започнали да го избягват, което е довело до невъзможността той да продължи да се развива в същата сфера. Не е било отдадено и достатъчно значение на продължителността на наказателното преследване, съпътствано от множество съдебни заседания. Постановената осъдителна присъда по първоначално образуваното първоинстанционно НОХД № 39/15г. на РС-Омуртаг още повече засилило интензитета на негативните емоции и чувството за

несправедливост у ищеца. По тези съображения се претендира отмяната на решението в обжалваната му част и уважаване на иска в пълния му предявен размер.

В указания от съда срок не е депозиран отговор на тази въззивна жалба от насрещната страна Прокуратурата на Република България.

Решението не е обжалвано и поради това е влязло в сила в частта му, с която е отхвърлено искането на ищеца за присъждане на законна лихва върху главницата за периода от 04.07.18г. до 03.07.20г.

В с.з. становищата, изразени във въззивните жалби, се поддържат чрез процесуалните представители на страните. Депозирани са и писмени бележки от процесуалния представител на Прокуратурата на Република България, в които се поддържа, че твърдените от ищеца неимуществени вреди не са по-различни от обичайните за подобни случаи, а отделно от това не са надлежно доказани. Претендира се намаляване на присъденото обезщетение при съобразяване на общественно-икономическите показатели и невисокия жизнен стандарт в страната, както и забраната обезщетението да служи за неоснователно обогатяване, като се има предвид и обстоятелството, че и самото осъждане на ответника има репариращо действие поради моралния, а не поради имуществения характер на претендираните вреди.

За да се произнесе настоящият състав на съда съобрази следното от фактическа и правна страна, относимо към предмета на въззивното производство:

В исковата си молба, подадена на 03.07.23г., ищецът Ю. В. Р. от с. И., общ. А. е твърдял, че е бил привлечен като обвиняем и му е била взета мярка за неотклонение /МНО/ „Подписка“ с постановление от 17.08.09г. по ДП № 367/18г., за извършено продължавано престъпление за периода от 10.09.05г. до 25.02.08г., квалифицирано по чл. 235, ал. 5, вр. ал. 3, т. 3, вр. чл. 235, ал. 1 от НК, за което се предвижда наказание „лишаване от свобода“ от 5 до 15 години и „глоба“ от 50 000 лв. до 500 000 лв. След проведено допълнително разследване ищецът е бил привлечен като обвиняем, но вече за три престъпления, отделени в горния период по години и посочени имоти, като вредите на всяко от тях са в големи размери. С присъда № 8/27.01.16г. по НОХД № 39/15г. на РС-Омуртаг ищецът е бил признат за виновен в извършването на трите престъпления по чл. 235, ал. 3, т. 3 и т. 5, вр. ал. 1 от НК и са му били определени отделни наказания, като на осн. чл. 23 от НК съдът му е определил общо наказание в размер на най-тежкото: 2 години и 6 месеца лишаване от свобода, което е отложил с изпитателен срок от 3 години на осн. чл. 66 от НК, както и глоба в размер на 2 500 лв. Срещу присъдата са били подадени протест от прокурора и въззивна жалба от подсъдимия. По ВНОХД № 60/16г. на ОС-Търговище е било постановено решение от 31.05.16г., с което присъдата е била отменена и делото било върнато за ново разглеждане от друг състав на съда. Било е образувано ново НОХД № 862/16г. на РС-Търговище с прецизиране на обвинението относно фактите,

свързани с мястото на извършване на деянието и обема на вредите. Представителят на обвинението е поддържал искането си за налагане на наказание лишаване от свобода за срок от 3 години, което на осн. чл. 66 от НК да бъде отложено с изпитателен срок от 5 години и глоба от 8 000 лв. Въз основа на това незаконно обвинение в наказателния процес са били приети за съвместно разглеждане и предявените от пострадалите лица граждански иски срещу Ю. Р., всички на стойност от 308 804 лв. Ищецът е бил оправдан с присъда № 1/10.01.18г., която е била потвърдена с решение № 55/04.07.18г. по ВНОХД 94/18г. на ОС-Търговище, влязла в сила от датата на постановяването на въззивното решение. Въз основа на горните твърдения ищецът е посочил, че наказателното преследване срещу него е продължило повече от 8 години и е оказало негативно влияние върху неговия живот. През цялото време е бил напрегнат и стресиран. Предвид факта, че живее в малко населено място, срещу ищеца се създадо отрицателно отношение в обществото и съседите, а познати и роднини променили трайно отношението си към него. Обвинението и незаконното наказателно преследване са се отразили и на работата му, имайки предвид спецификата на осъществяваната професионална дейност, тъй като неговите колеги са започнали да го избягват. Начинът му на живот се променил. Здравословното му състояние също се влошило и той започнал да страда от безсъние, а психически не издържал на създалото се напрежение, което продължило един значителен период. Отправеното искане е било ответникът да бъде осъден да му заплати обезщетение за неимуществените вреди в размер на 45 000 лв., претърпени от незаконно повдигнатите обвинения в извършването на три престъпления, по които е бил оправдан с влязла в сила присъда, ведно с присъждане на законната лихва върху обезщетението, считано от влизането в сила на оправдателната присъда на 04.07.18г. до окончателното му изплащане, както и разноските по делото.

В депозирания в срок отговор на исковата молба ответникът е оспорил предявения иск като неоснователен. Посочено е, че в исковата молба се сочат обичайно претърпени психически неудобства във връзка с наказателното производство, но липсват медицински документи за установяването на вредите, както и доказателства за причинна връзка между тях и обвинението в извършване на престъплението. Счита се, че липсват и доказателства, свързани с действията на прокуратурата, които да са довели до психическото му травмиране, злепоставяне пред колеги, приятели и семейство, опозоряване на доброто му име, тъй като прокуратурата не е разпространявала данни за разследването. Освен това наказателното производство не се отличавало със завишена процесуална принуда и интензивност – спрямо ищеца е била взета най-леката мярка за процесуална принуда, а участието му в производството било ограничено. Прокуратурата няма отношение към претенциите по предявените граждански иски, които също могат до доведат до негативни преживявания у ищеца. Отделно от това е посочено, че в същия период срещу ищеца са били водени още две наказателни производства – по ДП № 395/09г.

на РУ на МВР-Омуртаг за престъпление по чл. 235, ал. 1 от НК и ДП № 122/08г. на ОД на МВР-Търговище за престъпление по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 6 и т. 7 от НК. И двете наказателни производства са завършили с осъдителни присъди за ищеца; и двете производства са били свързани с извършваната от ищеца дейност по дърводобив. Поради това и твърдението му за вреди от незаконното обвинение, изразяващи се в затруднение, предвид „особени професионални среди“, не е обосновано. Не може да бъде доказано по категоричен начин кое от разследванията са довели до отрицателните емоции и преживявания на ищеца, за да бъдат претендирани вреди само по ДП № 367/08г. на РУ на МВР, гр. Омуртаг. Освен това се поддържало, че претендираният размер не съответства на икономическия стандарт в страната. Релевирано е било възражение за изтекла погасителна давност по отношение на акцесорната претенция за законни лихви за периода от 04.07.18г. до 03.07.20г.

Така наведените от ищеца в исковата молба твърдения по фактите, както и формулираният петитум, сочат на иск с правна квалификация **по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ** – претендира се присъждане на обезщетение за описаните в исковата молба неимуществени вреди, настъпили като последица от повдигането и поддържането на незаконно обвинение.

С оглед произнасянето на първоинстанционния съд по така въведените като основания на иска факти, подведени под хипотезата на приложимата материалноправна норма и в рамките на отправеното искане, решението в обжалваните му от страните части се явява допустимо.

Съгласно трайно установената задължителна практика (ППВС № 4/23.12.1968 г. и ТР № 3/22.04.2005 г. на ОСГК на ВКС, както и във формираната по реда на чл. 290 и сл. /отм./ от ГПК практика на ВКС по приложението на чл. 52 от ЗЗД/) понятието „справедливост“ по смисъла на чл. 52 от ЗЗД не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи при всеки отделен случай обстоятелства, които следва да се вземат предвид от съда при определяне на обезщетението за неимуществени вреди. Такива обстоятелства са вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането, съпоставени със състоянието на ищеца преди него. Конкретно при исковете по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ правнорелевантни обстоятелства за определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди са: тежестта на повдигнатото обвинение, дали то е за едно или за няколко отделни престъпления, дали ищецът е оправдан, респ. - наказателното производство е прекратено по всички обвинения или по част от тях, продължителността на наказателното производство, включително дали то е в рамките или надхвърля разумните срокове за провеждането му, дали е взета и вида на взетата мярка за неотклонение; както и по какъв начин всичко това се е отразило на ищеца - има ли влошаване на здравословното му състояние и в каква степен и от какъв вид е то, конкретните преживявания на ищеца, и изобщо - цялостното отражение на предприетото срещу него наказателно преследване върху живота му - семейство, приятели, професия,

обществен отзвук и пр. Значение има и обстоятелството как се е отразило повдигнатото обвинение на професионалния живот на ищеца, когато то е за умишлено престъпление в област, в която е професионалната реализация на обвиняемия, неговото съдебно минало, наличието или липсата на предишни осъждания. Обезщетението за неимуществени вреди от деликта по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ се определя глобално - за всички претърпени неимуществени вреди от този деликт. Когато се определя и обезщетение на вредите от нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок съгласно чл.6, §1 ЕКЗПЧ, същото се определя глобално като съдът в мотивите на решението си следва да обсъди и критериите за бавно правосъдие по чл. 2б, ал. 2 от ЗОДОВ, както и да посочи частта, която се присъжда за вредите от неразумния срок на производството (т. 1 от ТР № 1/27.11.23г. по т.д. № 1/22г. на ОСГК на ВКС). В този смисъл неимуществените вреди са конкретно определими и присъденото парично обезщетение за тях следва да съответства на необходимостта за преодоляването им, следва да е достатъчно по размер за репарирането им - в съответствие с общоприетия критерий за справедливост и с оглед особеностите на конкретния случай, като същевременно обезщетението не следва да надвишава този достатъчен и справедлив размер, необходим за обезщетяването на конкретно претърпените неимуществени вреди, които могат, и поначало са различни във всеки отделен случай, тъй като част от гореизброените критерии и обстоятелства, релевантни за определяне размера на дължимото обезщетение, могат да са подобни или дори еднакви (по вид или в количествено измерение) при съпоставка на отделни случаи, но изключително рядко те могат да са идентични изцяло.

Видно от материалите на приобщеното към доказателствения материал ДП № 367/08г. на РУ на МВР, гр. Омуртаг, че същото е било образувано след предварително извършена проверка на материалите по преписка с вх. № 772/18.03.08г. и преписка по ЗМ от 20.10.08г. на РУ на МВР-Омуртаг, с постановление от 18.02.08г. – срещу общо 4 физически лица, едно от които е Ю. В. Р. - за това, че същият без редовно писмено разрешително за периода от 2005г.-2008г. или с редовно позволително, но извън указания в него места, срокове, количество и дървета, добива и извозва от горски фонд, собственост на частни лица, дървета в землището на с. Пч., с. Св., общ. А. – престъпление по чл. 235, ал. 1 от НК (папка № 1, л. 1-3). Това постановление не е било връчвано на ищеца, нито има данни да му е станало известно по друг начин.

След извършени разпити на свидетели и изготвяне на заключенията на назначени експертизи, на **17.08.09г.** е било изготвено Постановление за привличането на ищеца като обвиняем по ДП № 367/08г. за това, че за времето от 10.09.05г. до 25.02.08г. в условията на продължавано престъпление в землището на с. Пч., общ. А. от посочени два частни имота, е извършил сеч и извоз на дървесина в размер на: 7 565 пр. куб.м. за 2006г., на стойност 181 560 лв.; на 8 797 пр. куб.м. за 2007г., на стойност 246 316 лв.; на

1 606 пр. куб.м. за 2005г., на стойност 35 332 лв., или на обща стойност 463 208 лв., като деянието е извършено чрез преправен документ (описано пълномощно) и неистински документ (описано пълномощно), като предметът на престъплението е в особено големи размери и случаят е особено тежък – престъпление по **чл. 235, ал. 5, вр. ал. 3, т. 3, вр. ал. 1 от НК**. Взета е била МНО „Подписка“. Бил е проведен разпит на обвиняемия на същата дата, а на следващия ден е било предявено разследването (папка № 10, л. 324-325). По искане на защитника на Р. са били събрани допълнителни доказателства и **на 11.09.09г.** е предявено ново постановление за привличането му като обвиняем (без промяна на обвинението), ведно с провеждането на нов разпит и предявяване на разследването – папка № 11, л. 361-365. На 05.11.09г. е била извършена очна ставка между обвиняемия Р. и свидетел по ДП (папка № 12, л. 409-410). Последвало е ново привличане на ищеца като обвиняем с постановление от **03.12.09г.**, в което е посочено, че сечта и извозването на дървесината от посочените имоти е извършено чрез посредственото извършителство на неустановени лица. Последвал е разпит на обвиняемото лице и предявяване на разследването (папка № 12, л. 437-443). След връщане на делото от наблюдаващия прокурор за събиране на нови доказателства, на 08.12.09г. е извършено ново предявяване на разследването на обвиняемия (папка № 12, л. 458).

Въз основа на обвинително заключение на разследващия орган е изготвен обвинителен акт от прокурора, внесен в РС- Омуртаг, където е било образувано **НОХД № 151/10г.** С Разпореждане от 07.06.10г. производството по делото е било прекратено и делото върнато на прокурора за отстраняване на посочени нередности.

В изпълнение на указанията на съда делото е върнато на разследващите за конкретизиране на периодите, в които е извършено продължаваното престъпление (папка № 12, постановление на прокурора от 28.06.10г.). С ново **постановление от 09.08.10г.** Р. е бил привлечен като обвиняем в извършването на три деяния (описани по период, място на извършването, обем на сечта и извозването на дървесина от всеки от имотите и остойностяването на вредите), осъществяващи всяко едно от тях престъпния състав на чл. 235, ал. 5, вр. ал. 3, т. 3, вр. ал. 1 от НК. Проведен е бил нов разпит на обвиняемия и ново предявяване на разследването (папка № 12, л. 497-501).

Въз основа на нов обвинителен акт на 30.11.10г. е било образувано **НОХД № 355/10г. на РС-Омуртаг**, което с разпореждане от 29.12.10г. е било прекратено и делото е било върнато на прокурора за отстраняване на констатираните нередности. Изготвеното на 27.05.11г. постановление на прокурора за частично прекратяване на наказателното производство (за престъпленията по чл. 235 от НК, като са останали обвинения само за престъпления по чл. 308 от НК) е било отменено с определение от 17.06.11г. по ЧНД № 185/11г. на РС-Омуртаг (папка № 14, л. 3-5). На 14.09.11г. е последвало ново предявяване на разследването на обвиняемия Р.. На

16.01.12г. е издадено постановление от прокурора за частично прекратяване на наказателното производство по отношение на останалите три физически лица (папка № 14, л. 110).

На 22.03.12г. е издадено ново постановление за привличането на Р. като обвиняем в извършването на престъпление за това, че за времето от 25.01.07г. до 06.12.07г., в условията на продължавано престъпление, чрез използването на неистински документ (описано пълномощно от 26.12.06г.) чрез посредственото извършителство на неустановени лица, от посочен имот, собственост на физически лица в землището на с. Пч. , без редовно писмено позволение, е извършил сеч на 8 797 пр.куб.м. дърва на стойност 246 316 лв., като предметът на престъплението е в големи размери – чл. 235, ал. 3, т. 3 и т. 5, вр. ал. 1, вр. чл. 26, ал. 1 от НК, за което се предвижда лишаване от свобода от 1 до 8 години и глоба от 5 000 лв. до 15 000 лв. Последвали са разпит на обвиняемия и ново предявяване на разследването от 23.03.12г. до 26.03.12г. (папка № 15, л. 45-49). След събрани допълнителни доказателства, на 02.05.12г. е било извършено ново предявяване на разследването на обвиняемия и неговия защитник (папка № 17, л. 48-49).

С постановление от 08.06.12г. на прокурор от РП-Омуртаг е било прекратено частично наказателното производство срещу обвиняемия Р., тъй като е прието, че от материалите по делото не е могло да се установи кой, кога и колко дърва е отсякъл и извозил от процесния имот, като производството следва да продължи срещу неизвестен извършител (така и относно неистинското пълномощно - за престъпление по чл. 308 от НК - папка № 17, л. 66-67). Това постановление е било потвърдено с определение от 26.06.12г. по ЧНД № 184/12г. на РС-Омуртаг, но и двете са били отменени с определение от 28.09.12г. по ВЧНД № 211/12г. на ОС-Търговище. Делото е било върнато на РП-Омуртаг за изпълнение на указанията, дадени от въззивния съд (папка № 17, л. 55-59).

Последвало е ново привличане на ищеца като обвиняем с постановление от 10.12.12г. (за идентично по факти и правна квалификация престъпно деяние като това от 22.03.12г.), разпит на обвиняемия и предявяване на разследването от 14.12.12г. (папка № 17, л. 70-74).

С постановление от 18.02.13г. Р. е бил привлечен като обвиняем в извършването на три отделни престъпления по чл. 235, ал. 3, т. 3, т. 5, вр. ал. 1, вр. чл. 26, ал. 1 от НК (конкретизирани по период на извършване на деянията, място на извършването и нанесени вреди като стойности – 35 332 лв. от първото деяние за периода от 10.09.05г. до 10.12.05г.; 181 560 лв. от второто деяние за периода от 20.04.06г. до 26.06.06г. и 241 276 лв. от третото деяние за периода от 25.01.07г. до 06.12.07г.). Последвали са разпит на обвиняемия и ново предявяване на разследването от 04.03.13г. (папка № 17, л. 102-105). Въз основа на нови искания на обвиняемия са били събрани допълнителни доказателства, които са обусловили новото предявяване на разследването, извършено на 01.04.13г. (папка № 17, л. 118).

Последвалото ново събиране на доказателства е довело до конкретизиране на обвинението (относно горските отдели в отделните частни гори), инкорпорирано в ново постановление за привличането на Р. като обвиняем на 08.05.13г. Проведен е бил нов разпит на обвиняемия на 09.05.13г. и предявяване на разследването (папка № 18, л. 18-21). Досъдебното производство е завършило с мнение за предаването на обвиняемия на съд.

По внесен нов обвинителен акт в РС-Омуртаг на 14.06.13г. е било образувано **НОХД № 175/13г.**, по което на 28.08.13г. съдията-докладчик е постановил разпореждане за прекратяване на производството и връщането на делото на прокурора за отстраняване на нередности. По подаден частен протест против разпореждането е било образувано ВЧНД № 22/13г. на ОС-Търговище, по което с решение от 12.11.13г. обжалваният акт е бил отменен. На 26.03.14г. е било насрочено открито с.з., в което съдията-докладчик е постановил отвода си по делото. Ищецът се явил в с.з. със своя защитник. С разпореждане от 11.04.14г. новоопределеният докладчик е постановил акт за прекратяване на производството и връщане на делото на прокурора за изясняване на кръга на наследниците на горите и определяне на всички пострадали от престъпните деяния лица. С решение по ВЧНД № 89/14г. на ОС-Търговище горното разпореждане е било отменено по протест на прокурора и делото върнато за продължаване на наказателното производство в съдебната му фаза. На 15.09.14г. е било насрочено открито с.з. по НОХД № 175/13г. на РС-Омуртаг, но същото е било отложено поради неявяване на пострадали лица. В следващото насрочено о.с.з. на 25.02.15г. съдът е прекратил производството по делото поради процесуални нарушения и е постановил връщане на делото на прокурора.

По внесен нов обвинителен акт на 18.03.15г. е било образувано НОХД № 39/15г. на РС-Омуртаг, по което насроченото за 12.08.15г. о.с.з. е било отложено поради нередовно призоваване на пострадали лица. На 27.01.16г. е бил даден ход на съкратено съдебно следствие и на устните прения по делото. С присъда от същата дата подсъдимият Р. е бил признат за виновен в извършването на престъпленията, за които е бил привлечен като обвиняем и са му определени наказания за всяка от тях, като съдът е определил общо наказание в размер на най-тежкото от тях – лишаване от свобода за срок от 2 години и 6 месеца, чието изпълнение е било отложено с изпитателен срок от 3 години, както и глоба от 2 500 лв.

Въз основа на подадена жалба от Р. е било образувано ВНОХД № 60/16г. на ОС-Търговище, по което е било проведено о.с.з. на 25.05.16г. и с решение от 31.05.16г. съдът е отменил първоинстанционната присъда е и върнал делото за ново разглеждане от първоинстанционния съд. Образуваното НОХД № 109/16г. на РС-Омуртаг е било прекратено поради невъзможността за сформирание на съдебен състав и поради това ВКС е определил за компетентен да разгледа делото РС-Търговище, където е било образувано **НОХД № 862/16г.**

В насрочените две о.с.з по делото на 04.11.16г. и 12.01.17г. не е бил даден ход на делото поради процесуални пречки извън поведението на подсъдимия и неговата защита. В с.з. на 07.03.17г. и 21.04.17г. са били проведени разпити на свидетели в продължение на часове. На 02.06.17г. не е бил даден ход на делото не по причина поведението на ищеца и неговата защита. В следващите с.з. на 08.09.17г., 13.10.17г. и 05.01.18г. са били събирани доказателства и на последната посочена дата е бил даден ход на съдебните прения. С присъда от 10.01.18г. Р. е бил признат за невиновен по повдигнатите му обвинения и са били отхвърлени предявените граждански искове. Била е отменена и МНО „Подписка“. По подаден протест от прокурора и въззивна жалба от конституираните като частни обвинители и граждански ищци пострадали лица, е било образувано **ВНОХД № 94/18г.** на ОС-Търговище, по което е било проведено едно открито с.з. на 27.06.18г., в което отново лично е участвал подсъдимият със своя защитник. С решение от 04.07.18г., неподлежащо на обжалване, оправдателната присъда е била потвърдена.

В обобщение на горното следва да се отбележи, че незаконното наказателно производство против ищеца е започнало от момента на привличането му като обвиняем с постановлението от 17.08.09г. и е продължило до постановяването на окончателното съдебно решение на въззивния съд по ВНОХД № 94/18г. на ОС-Търговище на 04.07.18г. – **обща продължителност от 8 години 10 месеца и 17 дни**. Повдигнатото и окончателно поддържано обвинение е за извършването на три продължавани престъпления с правна квалификация по чл. 235, ал. 3, т. 3 и т. 5, вр. ал. 1 от НК, предвиденото наказание за които е **лишаване от свобода от една до осем години и глоба от пет хиляди до петнадесет хиляди лева**. (т.е. и трите обвинения са били за тежки престъпления по см. на чл. 93, т. 7 от НК). В наказателното производство са били приети за съвместно разглеждане и отхвърлени граждански искове на собствениците на горите в общ размер на 308 804 лв. Наложена МНО през цялото времетраене на наказателното производство е била „Подписка“, която няма данни да е ограничила съществено правото на свободно придвижване на ищеца или социалната му активност. Общо 9 пъти ищецът е бил привличан като обвиняем с отделни постановления и е бил разпитван в това му качество, както и са му били предявявани материалите по разследването. Отделно от това е участвал и в различни процесуално-следствени действия, както и без изключение във всички проведени общо 14 бр. открити с.з. на двете инстанции, когато делото е разглеждано в съдебната му фаза. В рамките на незаконното наказателно производство ищецът е бил признат за виновен **на 27.01.16г.** в извършване на престъпленията, за което му е било определено и най-тежкото от определените за отделните престъпления наказание - „лишаване от свобода“ за срок от 2 години и 6 месеца, чието изтърпяване е било отложено с изпитателен срок от 3 години, както и глоба в размер на 2 500 лв. При повторното разглеждане на делото от първоинстанционния съд ищецът е бил

оправдан изцяло и оправдателната присъда е била потвърдена от въззивната инстанция.

Незаконното наказателно производство против ищеца е започнало, когато той е бил на * години и е приключило, когато той е бил на * години. По делото са налице данни, че е работил в Държавно лесничейство – Омуртаг като горски стражар за периода от 1999г. до 2006г. Същевременно е извършвал чрез други лица (вкл. и чрез съдействието на своята сестра Ив. В. Б.) дейност по дърводобив. През 2008г. е станал съдружник в новоучреденото „Ф. ГРУП-2007“ ООД, с. И., чрез което е продължил да осъществява дейността по дърводобив в района на община Антоново. В това търговско дружество е участвал до 11.05.2011г., когато е прехвърлил дяловете си на друго физическо лице и дружеството е било преобразувано в ЕООД и продължава да съществува и понастоящем (по справка от данните в Търговския регистър).

По делото са налице доказателства, че към момента на привличането на ищеца като обвиняем по настоящото незаконно наказателно производство на **17.08.09г.**, същият е имал вече осъждания за извършени престъпления:

- С влязло в сила на **27.07.02г. решение** по НАХД № 35/02г. на РС-Омуртаг Р. е бил освободен от наказателна отговорност за извършено от него престъпление по чл. 343б, ал. 1 от НК, за това, че на 30.03.02г. е управлявал МПС с концентрация на алкохол в кръвта 1.48 промила, като на осн. чл. 78а от НК му е наложено административно наказание „глоба“;

- С влязло в сила на **23.03.05г. определение** по НОХД № 68/05г. на РС-Омуртаг е било одобрено **споразумение** за извършено от Р. престъпление по чл. 216, ал. 4, вр. ал. 1, вр. чл. 54 от НК за противозаконно повреждане на чужди движими вещи, за което му е било наложено наказание „глоба“;

- С влязла в сила на **18.05.07г. присъда** по НОХД № 393/07г. на РС-Търговище Р. е бил признат за виновен в извършването на престъпление по чл. 343б, ал. 1 от НК, за това, че на 23.03.07г. е управлявал МПС с концентрация на алкохол в кръвта над 1.2 промила, като му е наложено наказание „пробация“ с подробно посочени мерки;

- С влязла в сила на **04.04.08г. присъда** по НОХД № 9/08г. на РС-Омуртаг Р. е бил признат за виновен в извършването на престъпление по чл. 343б, ал. 2 от НК, за това, че на 29.10.07г. е управлявал МПС с концентрация на алкохол в кръвта от 1.28 промила, след като е бил осъден с предходната влязла в сила присъда по НОХД № 393/07г. на РС-Търговище, като му е наложено наказание „пробация“ с подробно посочени мерки;

След привличането на ищеца като обвиняем по ДП № 367/08г. на **17.08.09г.**, същият е бил обвиняем и подсъдим и по друго наказателно производство (дознание № 395, образувано на **13.10.2009г.** на РПУ-Омуртаг – л. 32-33 от настоящото първоинстанционно дело), завършило с влязла в сила на **04.09.12г. присъда** по НОХД № 140/11г. на РС-Омуртаг, с която Р. е бил

признат за виновен в извършването на **престъпление по чл. 235, ал. 1 от НК**, за това, че в началото на м. 10.09г. до 12.10.09г. в землището на кв. „Божица“ в гр. Антоново, без редовно писмено позволително и чрез посредственото извършителство на неустановени лица, които отсекли и чрез посредственото извършителство на посочени лица, които натоварили на посочени транспортни средства, добил и взел 47 пространствени куб.м. дърва за огрев, на стойност 628.62 лв. от общински горски фонд на община Антоново, като му е наложено наказание 10 месеца лишаване от свобода, чието изтърпяване е било отложено с изпитателен срок от 3 години, както и глоба в размер на 1 500 лв. Наказанието е било намалено на 6 месеца лишаване от свобода с влязло в сила на 04.03.13г. решение по НД № 11/13г. на ВКС, образувано по реда за възобновяване на наказателните дела.

Междувременно на **28.04.2009г.** Ю. Р. е бил привлечен като обвиняем по ДП, образувано на 03.11.08г. (така от справката на л. 34-40 от настоящото първоинстанционно дело). Същото е продължило в съдебната фаза и по НОХД № 183/18г. на ОС-Търговище е била постановена присъда № 6/**28.05.20г.**, изменена с решение № 260020/18.02.21г. по ВНОХД № 348/20г. на ВАпС, изменено с решение № 60/**21.07.21г.** по н.д. № 278/21г. на ВКС, с която Р. е бил признат за виновен за това, че за периода от 02.10.2006г. до 10.04.2007г. при условията на продължавано престъпление, в качеството си на пълномощник на „Т. Л. Груп“ ЕООД, гр. Омуртаг, избегнал установяването на данъчни задължения в особено големи размери – 27 702.65 лв. ДДС, поради което на осн. чл. 255, ал. 3, вр. с ал. 1, т. 6 и т. 7, вр. чл. 26, ал.1 от ГПК му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от 3 години, чието изпълнение е било отложено за срок от 4 години (така от електронната справка за съдимост, приложена към отговора на исковата молба).

От показанията на разпитания като свидетел син на ищеца – В. Ю. В., които съдът преценява с оглед неговата заинтересованост в полза на баща му, се установява, че по повод на делото за „много дърва“ напрежението в дома им ескалирало. Когато делото е започнало, свидетелят бил на * години и продължило дори след навършването му на пълнолетие. Баща му се карал със своя баща и със сестра си Ив. Р., с която останали скарани и до момента. Свидателят сочи, че делото се отразило и на дейността на баща му, тъй като фирмата му се разпаднала и фалирала. Баща му споделял, че става въпрос за много дърва и че той не е виновен, пък ще влезе в затвора. Свидателят сочи, че през годините срещу баща му е имало и други дела, но за тях не се е говорило. Мисли, че баща му е осъждан по друго дело, но за по-малко дърва. Соци, че баща му е престанал да се занимава с дърводобив. Свидателят излага, че след започване на това дело баща му е спрял да излиза, да общува и в къщи се карал със семейството си. Когато станал на * години, баща му споделил, че делото за многото дърва е приключило. Счита, че влошеното състояние на баща му се дължало само на това дело за многото дърва, а не на другото дело за дърва, по което е получил условно наказание от 10 месеца лишаване от свобода.

Като свидетел по делото е разпитана и жената, с която ищецът живее на семейни начала – Р. Ив., чиито показания съдът също преценява с оглед нейната заинтересованост в полза на Р.. Същата сочи, че от 1995г. живеят с ищеца на семейни начала и за период от време са били разделени, но през последните 12 години отново живеят заедно (съпоставено с датата на разпита, това сочи от 2011г.). Ив. излага, че срещу ищеца е имало и други наказателни дела, но по това „голямото дело“ са изживели ужас и кошмар, несравними с преживяванията им по другите дела. Описва, че в дома им е имало напрежение и при приближаването на делото с ищеца не е могло да се разговаря – той не излизал от къщи и непрекъснато повтарял едно и също: „Без вина - виновен“ и „Ще вляза в затвора за няма нищо“. По делото били разпитани много свидетели, които след това започнали да отбягват ищеца, а фирмата му се разпаднала. Скарали са се със сестра си по повод на това голямото дело. През този период починали и родителите на ищеца. Свидетелката сочи, че през този период е имало и едно „малко“ дело, за което ищецът казал, че макар и да е осъден по него, това не е фатално, тъй като ако го осъдят по това дело – ще влезе в затвора. Свидетелката не знае срещу ищеца да е имало и друго дело, което да е продължило дълго. Соци, че ищецът не е споделял в къщи за какво точно са делата, за да не ги тревожи. Свидетелката не знае ищецът да е осъждан за данъчно престъпление, нито дали КОНПИ да е водила дело срещу него за отнемането на незаконно придобито имущество.

С оглед на всички събрани и коментирани по-горе доказателства следва да се приеме, че срещу ищеца е водено незаконно наказателно производство, завършило с влязла в сила оправдателна присъда за извършени три тежки престъпления. Независимо, че делото се отличава със значителна фактическа и правна сложност (имайки предвид продължителността на инкриминираната дейност, за която ищецът е бил привлечен като обвиняем и изправен пред съда, начина на нейното извършване – чрез използването на различни документи и чрез съдействието на различни лица, изпълняващи различни функции в целия процес по снабдяването с документи, разрешаването на добив на дърва, извършването на сечта и извозването на дървесината) и необходимостта в тази връзка от събирането на множество и най-различни доказателства чрез различни процесуални способности – разпити на свидетели, очни ставки, експертни заключения и др., делото е продължило в един значителен период от почти 9 години (без месец и половина). Предвидените наказания за отделните престъпления са били значителни - лишаване от свобода от една до осем години и глоба от пет хиляди до петнадесет хиляди лева. Същевременно по същото време спрямо ищеца е била налице влязла в сила една осъдителна присъда на 04.09.12г. по НОХД № 140/11г. на РС-Омуртаг, с наложено наказание „лишаване от свобода“ от 6 месеца (въз основа на влязло в сила на 04.03.13г. решение по НД № 11/13г. на ВКС), отложено с изпитателен срок от 3 години. Поради това и съдът приема, че за времето до изтичането на изпитателния срок на 04.09.2015г. ищецът

действително е имал основание да изпитва притеснение, че при една втора осъдителна присъда по процесното наказателно производство, с наложено наказание, „лишаване от свобода“, изпълнението на наказанието би могло да е ефективно. В този смисъл показанията на двамата разпитани по делото свидетели за изпитван страх от ищеца, че ще влезе в затвора, ако бъде осъден по „делото за многото дърва“, следва да бъдат кредитирани. Поради това за този период от време следва да се приеме, че негативните преживявания на ищеца от воденото срещу него наказателно производство са били по-интензивни и същият според свидетелските показания е бил напрегнат, не е могъл да спи и е ограничил своите социални контакти, а когато е наближавало делото – ставало невъзможно с него да се говори. Както се посочи и по-горе, извършените с участието на ищеца процесуално-следствени действия се отличават с изключителна интензивност – 9 пъти е привлечан като обвиняем и са му предявявани материалите от разследването и са били извършвани разпити, както и една очна ставка; участвал е 14 пъти в съдебни заседания по делото, в 7 от които са извършвани действия по събиране на доказателства.

Няма данни разследващите органи да са разпространили информация за воденото срещу ищеца наказателно производство, но в професионалните среди на ищеца тази информация е била разпространена – полицейската проверка е започнала по сигнал на пълномощник на фирма от същия бранш, разпитвани са като свидетели лица, занимаващи се също с дърводобив, както и служители от държавното лесничество в гр. Омуртаг. Няма доказателства обаче незаконното обвинение да е пречатвало ищеца да продължи да се занимава с тази дейност, както и да е бил принуден да прехвърли дружествените си дялове в търговското дружество на друго лице.

Същевременно следва да се вземе предвид, че преди започване на незаконното наказателно производство срещу ищеца, същият е бил вече осъждан за извършени престъпления – по три от делата за управление на МПС след употреба на алкохол и по едно – за противозаконно повреждане на чужди движими вещи. За тези престъпления са му налагани глоби и пробационни мерки, но все пак следва да се приеме, че ищецът е имал досег с органите по разследване и осъществяващите правораздавателна дейност съдилища. Освен това следва да се отчете и обстоятелството, че едновременно с воденото срещу ищеца незаконно наказателното производство, завършило с оправдателната присъда, срещу ищеца са били висящи и още две наказателни производства – вече споменатото по-горе по НОХД № 140/11г. на РС-Омуртаг (отново за извършено престъпление по основния състав на чл. 235, ал. 1 от НК), както и за престъпление по чл. 255, ал. 3, вр. с ал. 1, т. 6 и т. 7, вр. чл. 26, ал.1 от ГПК (започнало срещу него на **28.04.2009г.** и завършило с постановяването на решение № 60/**21.07.21г.** по н.д. № 278/21г. на ВКС, с което окончателно е признат за виновен и му е било наложено наказание „лишаване от свобода“). Всичко това налага извода, че ищецът не е бил гражданин с безупречна репутация в обществото, за да се

възприеме безкритично твърдението му за изпитани негативни изживявания от накарване на доброто му име само чрез процесното незаконно обвинение. Напротив, съвсем логичен е извода, че негативните изживявания на ищеца са били свързани и с водените срещу него и други две наказателни производства, които отново са за тежки умишлени престъпления.

Отчитайки всички изложени по-горе факти, относими към определянето на обезщетение за претърпените неимуществени вреди, които в случая не надхвърлят обичайните такива, както и социално-икономическа обстановка в страната в периода на понасяне на вредите (2009г.-2018г.), когато минималната работна заплата за страната е била съответно през годините: 240 лв., 240 лв., 270 лв., 290 лв., 310 лв., 340 лв., 360 лв., 380 лв., 420 лв., 460 лв. и 510 лв., а средният паричен доход на едно лице по данни на НСИ е бил съответно 3 867 лв., 3 937 лв., 4541 лв., 4 731 лв., 4 740 лв., 4 886 лв., 5 105 лв., 5 526 лв. и 5 940 лв., адекватното парично обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди, следва да се определи в размер на **общо 10 000 лв.** Горната сума, представлява **около 29 средно аритметично изчислени минимални работни заплати за периода и около 2.1 от средно аритметичния среден паричен годишен доход на едно лице за посочения период.**

Поради съвпадане на правния извод, инкорпориран в първоинстанционното решение, досежно размера на обезщетението за неимуществени вреди, същото следва да бъде потвърдено изцяло.

По разноските за въззивното производство.

Във въззивната жалба на ищеца е отправено искане за присъждане на разноски за двете инстанции, съобразно уважената част от иска. Въззивните жалби на двете страни са неоснователни. С въззивната жалба на ищеца е представен договор за правна защита и съдействие, имащ за предмет оказване на правна защита и съдействие, изразяващо се в изготвяне на въззивна жалба. Уговореното възнаграждение е било в размер на 3 000 лв., а е отразено внасянето на сума от 1 000 лв.

С оглед на горното съдът намира, че липсват доказателства по делото за заплатено от Ю. Р. адвокатско възнаграждение за защита по въззивната жалба на насрещната страна – това е видно от самия договор за правна защита и съдействие, както и от процесуалните действия на неговия адвокат, който не е подал отговор на въззивната жалба на Прокуратурата на Република България, нито я е оспорил в открито съдебно заседание.

Поради това и разноски в полза на никоя от страните в настоящото производство не следва да се присъждат.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 138/05.12.23г. по гр.д. № 136/23г. на ОС-Търговище в частите му, с които:

- Прокуратура на Република България е осъдена да заплати на Ю. В. Р., ЕГН ***** от с. И., общ. Т., сумата от 10 000 лв., представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди от незаконно обвинение, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, ведно със законната лихва от 04.07.2020 година до окончателното ѝ изплащане;

- е отхвърлен иска на Ю. В. Р., ЕГН ***** от с. И., общ. Т. против Прокуратура на Република България за присъждане на разликата над сумата от 10 000 лв. до претендирания размер от 45 000 лв. като обезщетение за причинени неимуществени вреди от незаконно обвинение, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ.

В останалата част решението като необжалвано е влязло в сила.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от съобщението до страните при наличието на предпоставките за допускане на касационно обжалване, съобразно чл. 280, ал. 1 и ал. 2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____